

Veilig Sportklimaat Impala

Inhoudsopgave

Inleiding

Hoofdstuk 1	Veilige sportomgeving Impala en gedragscode Impala
Hoofdstuk 2	Gedragsregels bij Impala
Hoofdstuk 3	Gedragsregels leden Impala
Hoofdstuk 4	Gedragsregels bestuur Impala
Hoofdstuk 5	Gedragsregels trainers en begeleiders Impala
Hoofdstuk 6	Aanstellingsbeleid trainers en vrijwilligers
Hoofdstuk 7	Werkwijze bij grensoverschrijdend gedrag
Bijlage 1	Extra informatie over Goed Bestuur
Bijlage 2	Landelijk preventief beleid sportorganisaties
Bijlage 3	Feiten over seksueel grensoverschrijdend gedrag in de sport
Bijlage 4	Preventie en toolkit NOC*NSF

Inleiding

In 2017 heeft een onderzoekscommissie onder leiding van oud-minister Klaas de Vries namens het NOC*NSF onderzoek gedaan naar de aard en omvang van seksueel misbruik in de sport. De resultaten liegen er niet om: één op de acht sporters is slachtoffer van seksuele intimidatie. Vreemd genoeg zijn er in het Noorden van het land vrijwel geen meldingen. Gaan wij hier wèl op een respectvolle manier met elkaar om? Of toch niet..? Is wellicht de weg van een melding niet bekend of lossen we problemen liever zelf op? Vragen waarop geen eenduidig antwoord mogelijk is.

Wat wel mogelijk is, is om zowel beleidsmatig als uitvoerend in te zetten op een optimale sociaal veilige sportomgeving. We kunnen hier met zijn allen aan bijdragen, te beginnen met een duidelijk beleid 'Veilig Sportklimaat'. Een handelwijze die wordt uitgedragen dóór alle leden en vóór alle leden van Impala.

Dit document beschrijft het beleid dat wordt uitgevoerd bij Impala om een sociaal veilige sportomgeving te creëren en te behouden. Het doel is om iedere vorm van grensoverschrijdend gedrag te voorkomen. Indien er, onverhoopt, toch sprake is van grensoverschrijdend gedrag, dan staat beschreven hoe we hier als club mee omgaan en welke stappen we kunnen zetten.

Januari 2018,
Bestuur Impala

Noot:

Speciale dank aan Wilma de Vries voor het ter beschikking stellen van haar eindwerk t.b.v. het theoretisch examen Basislooptrainer 3 KNAU, dat een plan met gedragsregels voor AV Impala bevat.

Nog uitvoeren

1. Gereed maken beleid
 - I. VOG gratis aanvragen (kvk-nummer nodig en dit document uploaden)
 - II. Alle trainers VOG laten invullen en dit documenteren op dropbox
 - III. Contact opnemen met VCP over beleid / eventuele aanpassing op beleid
2. Implementeren bij Impala
 - I. Vaste plaats op website van:
 - Gedragsregels
 - Aanstellingsbeleid trainers
 - Werkwijze bij grensoverschrijdend gedrag Impala
 - Emailadres vcp (VCP@avimpala.nl) aanmaken
 - II. Gedragsregels bij Impala bij binnenkomst in hal of buiten
 - III. Pdf 'Veilige Sportomgeving Impala' via nieuwsbrief Impalees online
 - IV. Pdf 'Veilige Sportomgeving Impala' mailen aan alle trainers via mailing
 - V. PPP tijdens ALV 19 april 2018 (bovenvermelde zaken moeten dan allemaal afgerond zijn)
3. Ieder toekomstig nieuw lid krijgt pdf 'Veilige Sportomgeving' toegestuurd bij aanmeldprocedure
4. VOT nog opzoeken / uitwerken door FG (geen lid, maar wel aan de regels laten houden van tuchtrecht NOC*NSF).

Hoofdstuk 1 Veilige sportomgeving en gedragscode Impala

Veilige sportomgeving

- Bij Atletiekvereniging Impala moet iedere atleet, loper, trainer of coach in een veilige en gezonde omgeving kunnen sporten of trainen.
- Gedrag of taalgebruik, dat als ongewenst of intimiderend wordt ervaren, wordt niet getolereerd. Ongewenst gedrag heeft immers gevolgen voor de betrokken(en), de sfeer, de sportieve prestaties, het imago van de vereniging en de Atletiekunie.

Gedragscode Impala

- Het doel van de gedragscode is om bruikbare en eenvoudige regels te geven voor de gewenste omgang of gewenst gedrag voor alle betrokkenen bij Impala.
- Deze regels moeten bijdragen aan een gezonde sportomgeving en sportsfeer, een respectvolle onderlinge omgang met elkaar en het voorkomen van ongewenst gedrag.

Uitgangspunten

- De oprechte wensen en belangen van een atleet hebben voorrang boven de wensen en belangen van bestuursleden en/of trainers, mits niet in strijd met de statuten of het huishoudelijk reglement.
- Respectvolle onderlinge omgang wordt nagestreefd. Bestuursleden, (assistent)trainers, begeleiders en het vrijwilligerskader geven daarbij het goede voorbeeld.
- Mensen hebben het recht om zelf hun grenzen te stellen in de omgang met elkaar.
- Om te bepalen of er sprake is van ongewenst gedrag wordt niet uitgegaan van de bedoelingen van de veroorzaker, maar van de wijze waarop het gedrag overkomt bij de persoon die het ondergaat.
- Onder ongewenst gedrag verstaan we alle vormen van intimidatie, agressie, geweld, discriminatie of pesten.
- Van ongewenst gedrag kan zowel sprake zijn bij direct contact als indirect bijv. via sociale media.

Hoofdstuk 2 Gedragsregels bij Impala

Deze 10 regels gelden voor alle bezoekers van Impala, zowel leden als niet-leden.

1. Ik accepteer en respecteer de ander zoals hij/zij is en discrimineer niet. Iedereen telt mee bij Impala.
2. Ik houd rekening met de grenzen die de ander aangeeft, val de ander niet lastig en berokken de ander geen schade.
3. Ik scheld niet, maak geen gemene grappen of opmerkingen over anderen, negeer de ander niet en doe niet mee aan pesten, uitlachen of roddelen.
4. Ik vecht niet, gebruik geen geweld, bedreig niemand en neem geen wapens mee.
5. Ik maak op geen enkele wijze misbruik van mijn machtspositie.
6. Ik kom niet ongewenst te dichtbij en raak de ander niet tegen zijn of haar wil aan.
7. Ik geef de ander geen ongewenste seksueel getinte aandacht.
8. Ik stel geen ongepaste vragen en maak geen ongewenste opmerkingen over iemands persoonlijk leven of uiterlijk.
9. Als iemand mij hindert of lastig valt dan vraag ik hem/haar hiermee te stoppen. Als dat niet helpt, vraag ik een ander om hulp.
10. Ik help anderen om zich ook aan deze afspraken te houden, spreek degene die zich er niet aan houdt erop aan en meld dit zo nodig bij het bestuur.

Hoofdstuk 3 Gedragsregels leden Impala

Gewenst gedrag

- Respecteer de privacy van je clubleden in ruime zin.
- Ga op een respectvolle manier met elkaar om.
- Onthoud je van ongewenst gedrag zoals schelden, grof taalgebruik, irriteren, geweld, discrimineren, pesten, seksuele intimidatie en andere vormen van (verbale) agressie.
- Gebruik de accommodatie en materiaal zoals het bedoeld is en binnen de trainingstijden.
- Heb respect voor de vertrouwelijkheid van informatie die je krijgt van de vereniging.
- Ook buiten de vereniging ben je ambassadeur van Impala. Zorg ervoor dat je de vereniging op een sportieve en correcte wijze vertegenwoordigt.

Ongewenst gedrag

- Ongewenst gedrag kun je melden bij de vertrouwenscontactpersoon binnen de vereniging.
- Meld ongewenst gedrag ook als het onbedoeld door jezelf is veroorzaakt.
- Bij wangedrag van jeugdathleten informeert de vertrouwenscontactpersoon of trainer of bestuur direct de ouders.

Sportieve trainings- en wedstrijdmentaliteit

- Aanvaard de beslissingen van scheidsrechters en juryleden. Als je het niet met hen eens bent of ze niet voor hun taak geschikt vindt, bespreek dat dan later. Bespreek dit niet alleen met je eigen teamleden, maar probeer er ook verbetering in te brengen.
- Beïnvloed de scheidsrechter en juryleden niet door onbehoorlijke taal of agressieve gebaren en woorden.
- Blijf bescheiden bij een overwinning en laat je niet ontmoedigen door een nederlaag.
- Wens de tegenstander geluk met het behaalde succes als je zelf de verliezer bent.
- Onsportiviteit van de tegenstander is nooit een reden om zelf onsportief te zijn of de club aan te moedigen ook onsportief te spelen of op te treden.
- Wijs je medespelers gerust op onsportief of onplezierig gedrag.
- Heb de moed om je eigen fouten of tekortkomingen met anderen te bespreken, bijvoorbeeld met je trainer, je leider, je teamgenoten of je ouders.
- Respecteer en erken de waarde en het werk van alle mensen die ervoor zorgen dat in je sport mogelijkheden bestaan te trainen en wedstrijden te spelen. Dit is namelijk niet zo vanzelfsprekend.
- Bestuursleden, (hulp)trainers en het vrijwilligerskader onthouden zich van actieve werving van atleten bij andere clubs of verenigingen.

Hoofdstuk 4 Gedragsregels bestuur Impala

- Zorg ervoor dat er gelijke mogelijkheden voor deelname in de sport bestaan voor alle atleten ongeacht hun vaardigheid, geslacht, leeftijd of handicap.
- Zorg ervoor dat ouders, trainers, sponsors, artsen en deelnemers zich bewust zijn van hun invloed en verantwoordelijkheid m.b.t. fair play in sport en spel.
- Zorg ervoor dat er goed toezicht van gediplomeerde en ervaren trainers en officials is, die in staat zijn sportiviteit en goede technische vaardigheden te bevorderen.
- Toestellen en voorzieningen moeten voldoen aan de veiligheidseisen en geschikt zijn voor alle jongeren/ouderen.

NOC*NSF code 'Goed Sportbestuur' (2017)

1. Bestuur democratisch, laat leden meebeslissen
2. Zorg voor verbinding, nodig leden uit om mee te discussiëren
3. Wees transparant, wissel informatie uit met leden
4. Zorg voor een representatief bestuur, dat de hele club weerspiegelt
5. Maak taken en verantwoordelijkheden van bestuur helder
6. Wees effectief en efficiënt: heldere doelen, financiën op orde
7. Heb oog voor bredere maatschappelijke verantwoordelijkheid van de club
8. Houd je aan de regels van de wet
9. Wees integer: handel volgens de normen van de vereniging
10. Zorg voor goed toezicht op het bestuur
11. Zorg voor de juiste, moderne competenties in je bestuur
12. Sluit een bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering af
13. Zet je actief in voor het voortbestaan van de club

Voor nadere uitleg en informatie omtrent Goed Sportbestuur, zie bijlage 1.

Hoofdstuk 5 Gedragsregels trainers en begeleiders Impala

Daar waar trainer staat vermeld, wordt ook begeleider (coach/verzorger) bedoeld en v.v. Daar waar sport of een aanverwante term staat, worden zowel de sportactiviteit zelf bedoeld, als alle activiteiten die een directe relatie met die sportbeoefening hebben.

Draag zorg voor een goed voorbeeld – veiligheid - respect

- Je hebt een voorbeeldfunctie.
- Zorg voor een omgeving waarin de sporter zich fysiek en emotioneel veilig voelt.
- Sporters hebben een trainer nodig die zij respecteren. Wees gul met lof wanneer dit verdiend is.
- Bedenk dat atleten voor hun plezier sporten en iets willen leren. Winnen is slechts een onderdeel van de sport, verliezen trouwens ook.
- Leer de atleten dat spelregels afspraken zijn waar niemand zich aan mag onttrekken.
- Schreeuw niet en maak de atleten nooit belachelijk als zij fouten maken of een wedstrijd verliezen (zeker niet ten overstaan van derden)
- Volg het advies op van een arts / paramedicus bij het bepalen of een geblesseerde speler wel of niet kan spelen.
- Zorg ervoor dat het materiaal voldoet aan de veiligheidseisen en geschikt is voor de leeftijd en de vaardigheid van de jongeren en ouderen.
- Ontwikkel teamrespect voor de vaardigheid van de tegenstander, voor de beslissingen van de scheidsrechter en voor de trainer van de tegenstander.
- Wees redelijk in je eisen ten aanzien van de tijd, de energie en het enthousiasme van jeugdige spelers. Bedenk dat jongeren ook andere interesses hebben.
- Deel daar waar mogelijk is de kinderen in volgens leeftijd, lengte, vaardigheid en fysieke gesteldheid.

Voorkom ongewenst (seksueel) gedrag of intimidatie

- Onthoud je ervan verder in het privé-leven van de sporter door te dringen dan nodig is in het kader van de sportbeoefening.
- Onthoud je van elke vorm van (machts)misbruik of seksuele intimidatie tegenover de sporter.
- Seksuele handelingen en seksuele relaties tussen de trainer en de jeugdige sporter tot zestien jaar zijn onder geen beding geoorloofd en worden beschouwd als seksueel misbruik.
- Je mag de sporter niet op een zodanige wijze aanraken dat de sporter en/of de trainer deze aanraking naar redelijke verwachting als seksueel of erotisch van aard zal ervaren, zoals doorgaans het geval zal zijn bij het doelbewust (doen) aanraken van geslachtsdelen, billen en borsten.
- Onthoud je van seksueel getinte intimiteiten via welke communicatie dan ook.
- Ga tijdens training(-stages), wedstrijden en reizen gereserveerd en met respect om met de sporter en met de ruimte waarin de sporter zich bevindt, zoals de kleedkamer of de hotelkamer.
- Je hebt de plicht de sporter te beschermen tegen schade en (machts)misbruik als gevolg van seksuele intimidatie. Daar waar bekend of geregeld is wie de belangen van de (jeugdige) sporter behartigt, is de trainer verplicht met deze personen of instanties samen te werken, opdat zij hun werk goed kunnen uitoefenen.
- Geef de sporter uit persoonlijke overwegingen geen (im)materiële vergoedingen. Ook aanvaard je geen financiële beloning of geschenken van de sporter die in onevenredige verhouding tot de gebruikelijke dan wel afgesproken honorering staan.

Overig

- Indien je gedrag signaleert dat niet in overeenstemming is met deze gedragsregels, spreek dan de desbetreffende persoon erop aan.
- In gevallen waarin de gedragsregels niet (direct) voorzien, is het je verantwoordelijkheid om in de geest van de gedragsregels te blijven handelen.

Hoofdstuk 6 Aanstellingsbeleid trainers of vrijwilliger

Bron: <https://www.gratisvog.nl/>

Het aanstellingsbeleid bij Impala wordt als volgt vormgegeven:

Nieuwe trainer

1. Een nieuwe trainer heeft een 'kennismakingsgesprek' met het bestuurslid dat zich bezighoudt met trainingszaken. Indien mogelijk worden referenties gecheckt (club bellen waar de vrijwilliger vandaan komt).
2. De nieuwe trainer vraagt een VOG aan i.o.m. bestuurslid trainingszaken (www.gratisvog.nl) en overhandigt deze. Dit wordt iedere vijf jaar herhaald.
3. De trainer is lid van de bond, of wordt lid gemaakt van de bond. Indien dit niet kan, wordt een VOT (Verklaring onderwerping Tuchtrect) ondertekend. Daarmee valt een begeleider of trainer onder het tuchtrect van de bond en is hij daarvan op de hoogte.
4. De trainer ontvangt het document Veilig Sportklimaat Impala als pdf via de mail.
5. Een vrijwilliger die bijvoorbeeld meegaat op jeugdkamp en geen lid is van de AU vult een VOT in.

Opstarten 'aanstellingsbeleid' huidige trainers 2018

1. M.i.v. januari 2018 vragen alle bestaande trainers een VOG aan en overhandigen deze aan het bestuur. Dit wordt iedere vijf jaar herhaald.
2. Alle bestaande trainers ontvangen het document Veilig Sportklimaat Impala als pdf via de mail.

Voor achtergrond informatie, zie bijlage 2.

Hoofdstuk 7 Werkwijze bij grensoverschrijdend gedrag

Wat is grensoverschrijdend gedrag?

Grensoverschrijdend gedrag is iedere handeling van een groep of individu richting een persoon, die deze persoon als vijandig, vernederend of intimiderend beschouwt.

Vormen van grensoverschrijdend gedrag

1. (Seksuele) intimidatie
2. Pesten
3. Bedreiging
4. Mishandeling
5. Belediging
6. Discriminatie

Definitie seksuele intimidatie

1. Seksuele intimidatie is elke vorm van seksueel gedrag of seksuele toenadering, in verbale, non verbale of fysieke zin die door de persoon die het ondergaat als gedwongen en/of ongewenst wordt ervaren, waaronder mede begrepen seksueel misbruik.
2. Onder seksuele intimidatie, zoals vermeld in lid 1, zijn mede begrepen de in de artikelen 239 t/m 250 (Titel XIV: Misdrijven tegen de zeden) van het Wetboek van Strafrecht strafbaar gestelde feiten.

Zie ook bijlage 2 t/m 4.

Grensoverschrijdend gedrag bij Impala?

Mocht er onverhoopt toch grensoverschrijdend gedrag of een vermoeden daarvan plaatsvinden bij Impala, dan is het mogelijk om een gesprek aan te gaan met de vertrouwenscontactpersoon (VCP) van Impala.

Taken en werkwijze VCP

1. Eerste opvang bij melding
 - De VCP-er heeft eenmalig een gesprek met de melder.
2. Bespreken van vervolgstappen met melder
 - De VCP-er vraagt wat de melder wenst/wil: verhaal kwijt kunnen of verdere stappen ondernemen via inschakelen van vertrouwenspunt Sport NOC*NSF.
3. Tenslotte rapporteren aan bestuur
 - VCP-er neemt contact op met het bestuur; het bestuur is verantwoordelijk en ontvangt daarom deze informatie.

Werkwijze bij Impala

1. De VCP-er heeft aangegeven bij Impala anoniem* te blijven. De VCP-er is lid van Impala en vrouw. Op de website is de VCP-er een mailadres, namelijk VCP@avimpala.nl.
2. Indien de VCP-er een mail ontvangt, dan geeft zij allereerst haar naam en telefoonnummer door.

** De VCP-er kan blijven functioneren binnen de club als 'gewoon lid', de functie vormt geen belemmering hierin. Dit creëert daarbij voor een melder 'veiligheid', omdat verder niemand weet met wie je hebt gesproken of bij wie je hebt gemeld. In 2019 (ALV) volgt evaluatie van deze ingestelde werkwijze.*

Vertrouwenspunt Sport van NOC*NSF, werkwijze

Het is ook mogelijk om direct het vertrouwenspunt te contacteren, ofwel voor hulp ofwel voor advies. Bereikbaarheid: 0900-2025590 op werkdagen van 8.00-20.00.

1. Aanvraag wordt kort aangehoord, advies volgt of vertrouwenspersoon wordt gezocht.
2. Beheerder zoekt een geschikte vertrouwenspersoon (VP)
3. Aanvrager belt en krijgt telefoonnummer VP

Bijlage 1 Extra informatie over Goed Bestuur

Bron: www.allesoversport.nl

Goede bestuursprocessen

De eerste vijf principes behelzen het proces van besturen van een sportvereniging.

- Bestuur een vereniging niet met harde hand, maar democratisch. Dit houdt bijvoorbeeld in dat leden van de vereniging gelijk worden behandeld. Ook dat er jaarlijks een ALV wordt gehouden waarmee leden kunnen meebeslissen over de richting van de club. En dat het bestuur zich schikt naar stemmingen van de ALV.
- Ten tweede is het belangrijk dat het bestuur zowel bij bestuursvergaderingen als bij de ALV streeft naar verbinding. Door het betrekken en in discussie gaan met leden van de club, ontstaat breder draagvlak voor de koers van de vereniging.
- Ook is belangrijk dat het bestuur van de club op een transparante manier informatie uitwisselt met haar leden. Zodat leden steeds op de hoogte zijn van wat er binnen de vereniging gebeurt. Dit kan bijvoorbeeld door het publiceren van alle agenda's, notulen, jaarverslagen en externe rapporten op de website van de vereniging.
- En: zorg dat je bestuur niet alleen uit grijze mannen bestaat, maar zet je in voor een representatieve samenstelling van het bestuur. Zowel in leeftijd en geslacht, maar zorg ook dat verschillende 'stemmen' uit de club vertegenwoordigd zijn. Denk daarbij bijvoorbeeld ook aan de stem van de trainers, of van de ouders van de jeugd. Een goed bestuur weerspiegelt de hele club.
- Als vijfde richtlijn, is het goed wanneer voor iedereen duidelijk is wat precies de taken en verantwoordelijkheden van bestuursleden zijn. Dit kun je als club bereiken door het opstellen van een taakomschrijving per bestuursfunctie en die vervolgens tijdens de ALV te bespreken en te evalueren.

Goed verenigingsbeleid

Goed bestuur is ook terug te zien in het beleid van de vereniging.

- Een goed bestuur opereert effectief en efficiënt. Daarmee wordt bedoeld dat er een passende financiële begroting is, dat het bestuur jaarlijkse doelen opstelt, dat er ook meerjarenbeleidsplannen zijn voor de langere termijn en ook een missie en visie kunnen hierbij helpen.
- Daarbij is het belangrijk dat een sportvereniging oog heeft voor bredere maatschappelijke doelen waarbij de club een belangrijke rol kan spelen. We weten inmiddels allemaal dat sport als middel kan bijdragen aan bijvoorbeeld een gezonde leefstijl en sociale participatie. Maar denk ook aan verantwoordelijkheid voor het milieu, door als club oog te hebben voor duurzaamheid.

Goed handelen van verenigingsbestuurders

Net zo belangrijk als beleidsplannen en een open relatie met de ALV, is het gedrag van individuele bestuurders.

- Een open deur, maar de bestuurder dient zich uiteraard te houden aan de regels van de wet.
- Daar hoort bij dat hij of zij zich integer gedraagt, in lijn met de normen van de sportvereniging. Wat deze normen zijn, varieert per sportvereniging maar kun je als club vastleggen in een gedragscode. Hierin kun je bijvoorbeeld afspraken maken over belangenverstrengeling, declaraties of het omgaan met vertrouwelijke informatie.

Goed toezicht op bestuur

Ten slotte is het van belang dat het toezicht op het bestuur goed geregeld is. Een kascommissie kan bijvoorbeeld toezien op de clubfinanciën. En ook signalen uit de club over integriteit of transparantie bespreekbaar maken.

Bijlage 2 Landelijk preventief beleid sportorganisaties

*Bron: www.gratisvog.nl/voorwaarden/preventief-beleid-sportorganisaties
Bron: pdf lezing Grensoverschrijdend gedrag in de sport, Sport Fryslan, Roel Petter (NOC*NSF), najaar 2017.*

Gedragregels

Het is belangrijk dat u als organisatie gedragsregels heeft. NOC*NSF heeft samen met haar leden (de sportbonden) gedragsregels voor begeleiders opgesteld. De gedragsregels zijn bedoeld om ongewenst gedrag in de relatie sporter en trainer/begeleider te verkleinen. Daarnaast fungeren ze als toetssteen voor het gedrag van begeleiders en sporters in concrete situaties. Alle sportbonden, aangesloten bij NOC*NSF, hebben deze gedragsregels overgenomen in hun tuchtrecht. Het is belangrijk dat uw begeleiders op de hoogte zijn van deze gedragsregels. En u moet als organisatie regelen dat uw begeleiders ook onder deze gedragsregels (en het tuchtrecht) vallen. Hoe u dat doet, leest u hieronder.

Sportorganisaties die niet aangesloten zijn bij een sportbond kunnen ook de gedragsregels van NOC*NSF van de website halen of ervoor kiezen om eigen gedragsregels op te stellen en deze door begeleiders laten ondertekenen. Klik [hier](#) voor de gedragsregels opgesteld door NOC*NSF.

Aannamebeleid

Een pleger van seksueel misbruik herken je niet aan het uiterlijk. Vaak zijn het aardige en populaire mensen die zich binnen korte tijd onmisbaar weten te maken. Bekend is dat ze situaties opzoeken waarin ze gemakkelijk in contact komen met kwetsbaren zoals minderjarigen en mensen met een verstandelijke beperking. Daarbij maken ze gebruik van het vertrouwen van een organisatie. Een goed aannamebeleid kan ernstige problemen voorkomen. Door het hebben van aannamebeleid zullen mensen met verkeerde bedoelingen eerder afgeschrikt worden om binnen uw sportorganisatie een functie te vervullen. Daarom is het raadzaam om één of meerdere van onderstaande stappen te doorlopen met nieuwe vrijwilligers:

- * Houd een kennismakingsgesprek.
- * Check referenties; bel de club waar de vrijwilliger vandaan komt.
- * Laat een VOG aanvragen en herhaal dat elke 3-5 jaar.
- * Maak de begeleider lid van de bond en als dat niet kan, laat de begeleider een VOT (Verklaring onderwerping Tuchtrecht) tekenen. Daarmee valt begeleider onder het tuchtrecht van de bond en is hij daarvan op de hoogte.
- * Maak de begeleider bekend met de gedragsregels (zie hierboven).

Landelijk beleid sportbonden m.b.t. seksuele intimidatie (initiatief NOC*NSF)

1. Uniform tuchtrecht voor alle sportbonden
2. Uitvoering tuchtrechtspraak
3. Gesanctioneerd wordt opgenomen in landelijk registratiesysteem
4. VCP (vertrouwens contactpersoon) bij iedere bond én lokaal bij vereniging of cluster van verenigingen
5. VCP werkt conform protocol
6. Toolkit 'sociaal veilige sportomgeving' voor besturen van verenigingen*

Vertrouwenspunt Sport van NOC*NSF

Vragen over grensoverschrijdend gedrag en het creëren van een veilige sportomgeving kan worden voorgelegd bij het vertrouwenspunt. Ook kan men hier om (gratis) advies en begeleiding vragen omtrent een case. Bereikbaarheid: 0900-2025590 op werkdagen van 8.00-20.00.

Werkwijze:

4. Aanvraag wordt kort aangehoord, advies volgt of vertrouwenspersoon (=VP) wordt gezocht.
5. Beheerder zoekt een geschikte VP
6. Aanvrager belt en krijgt telefoonnummer VP

VertrouwensPersoon (=VP)

Een persoon die een casus professioneel begeleidt vanuit het NOC*NSF, op het moment dat dit gevraagd wordt door een club. De vertrouwenspersoon is gratis.

Er kunnen per case 3 VP's worden aangesteld, namelijk:

1. Adviseur voor het bestuur van de vereniging
2. Vertrouwenspersoon voor de melder
3. Vertrouwenspersoon voor de beschuldigde

De VP's hebben onderling inhoudelijk geen contact met elkaar, want willen elkaar niet beïnvloeden. Vaak gaat het om meerdere gesprekken, soms een jarenlang traject. Een VP heeft geen verplichting om te rapporteren aan het bestuur.

VertrouwensContactPersoon (=VCP)

Het NOC*NSF adviseert / verplicht dat iedere club een VCP heeft.

De VCP is aangesteld door de ALV van de desbetreffende sportclub.

Taken VCP:

- Eerste opvang bij melding; wat inhoudt een éénmalig gesprek met de persoon die meldt
- Bespreekt vervolgstappen met melder
- Rapporteert aan bestuur, want het bestuur is verantwoordelijk

Criteria VCP:

- HBO denkniveau
- Ouder dan 25 jaar
- Geen bestuurslid.

Daarnaast wordt geadviseerd om 1 bestuurslid die affiniteit heeft met het onderwerp, vanuit het bestuur, te laten samenwerken met de VCP-er.

Bijlage 3 Feiten over seksueel grensoverschrijdend gedrag in de sport

Bron: <https://www.nocnsf.nl/grensoverschrijdendgedrag/feiten-over-seksueel-grensoverschrijdend-gedrag-in-de-sport>

- ongeveer 1 op de 10 sporters geeft aan slachtoffer te zijn geweest van matig tot ernstig misbruik
- 18 procent wijst de coach aan als dader, 38 procent een medesporter en 61 procent een andere betrokkene
- ongeveer 90 procent van het misbruik wordt nooit gemeld

Contacten bij de bonden

Over 2016:

In 2016 hebben 19 (16 in 2015) van de 74 bonden meldingen van (vermoedens van) SI geregistreerd. Het ging in totaal om 107 (waren 41 in 2015) meldingen.

Bij de aard van de melding wordt onderscheid gemaakt in:

- Seksuele intimidatie/SI (45 meldingen),
- Grensoverschrijdend gedrag (48 meldingen) en
- ander ongewenst gedrag (12 meldingen).

Bij twee meldingen is niet aangegeven wat de aard van de melding is.

Contacten bij Vertrouwenspunt Sport

In 2016 zijn er bij het Belteam 268 contacten, zowel kortdurend als begeleiding, geweest met bellers. Dit betreft zowel kort durende contacten als zaken waarbij begeleiding door een vertrouwenspersoon is geweest. Het aantal contacten is vergelijkbaar met 2015 (zie tabel 1 en grafiek 1). Het grootste deel daarvan had betrekking op (vragen over) seksueel grensoverschrijdend gedrag.

2011: 67 contacten

2012: 92 contacten

2013: 145 contacten

2014: 186 contacten

2015: 269 contacten

2016: 268 contacten

Bron: pdf lezing Grensoverschrijdend gedrag in de sport, Sport Fryslan, Roel Petter (NOC*NSF), najaar 2017. Cijfers / feiten:

- Bijna alle meldingen van grensoverschrijdend gedrag betreft 'seksueel misbruik' of 'aanraking' of 'intimidatie' of 'machtsmisbruik'
- Slachtoffers zijn voor 85% sporters, 75% van de beschuldigten zijn trainers, 75% van de beschuldigten heeft een machtsrelatie (vanuit functie).
- De kwetsbare groepen zijn:
 - Kinderen en jongeren (meisjes én jongens)
 - Vrouwen in minderheid of als enkeling binnen een vereniging
 - Erg fanatieke sporters
 - Minder weerbare sporters (zelfbeeld, mondigheid, positie)
 - Sporters met een beperking
 - Allochtonen
 - LHBT (lesbi, homo, bi en transgender)
- Risicofactoren trainers
 - Afhankelijkheid
 - Ambitie
 - Bewonderen een trainer
 - Krijgen hier extra aandacht van
 - Kan verward worden met verliefdheid

- Zijn gewend om grenzen te verleggen
 - Zowel lichamelijk als psychisch
- Cijfers:

	Man	Vrouw
Leeftijd	%	%
Jonger dan 12	59	41
12 – 15 jaar	39	61
16 – 20 jaar	30	70
> dan 20 jaar	16	84

Bijlage 4 Preventie en toolkit NOC*NSF

Creëren van een veilige sportomgeving

- 'Hardware'
 - voorbeelden: veilig gebouw, kleedkamers zonder inkijk, goede verlichting
- 'Software'
 - voorbeelden: cultuur, niet iets doen onder dwang, kunnen zijn wie je bent

Stappen die vereniging kan zetten ter preventie

- Introduceren op ALV / andere vergadering
- Voorlichtingsavond sociale veiligheid / discussie initiëren over omgangsvormen
- Omgangsregels vaststellen
- Gedragsregels implementeren
- Publiceren in clubblad / site, zichtbaar op vereniging
- Bestuur geeft goede voorbeeld
- Commissie sociale veiligheid
- Bestuurslid met aandachtsgebied
- Aanstellen VCP
- Quickscan verrichten
- Aanstellingsbeleid ontwikkelen
 - VOG (www.gratisvog.nl; alle trainers die met jeugd werken, kunnen een VOG gratis aanvragen)
 - VOT (verklaring onderwerping tuchtrecht; alle een vrijwilliger bijv mee op jeugdkamp gaat, maar deze is niet lid vd club, dan dit laten ondertekenen, zodat persoon toch onder tuchtregels vd bond valt)
 - Raadplegen registratiesysteem
 - Referenties inwinnen

Toolkit Beleid Seksuele Intimidatie voor verenigingen (NOC*NSF – mei 2015)

Er is een stappenplan ontwikkeld om sportverenigingen te ondersteunen in het creëren van een sociaal veilige sportomgeving:

Stap 1	Zet het onderwerp op de agenda
Stap 2	Maak een risicoanalyse
Stap 3	Stel een Vertrouwenscontactpersoon (VCP) aan
Stap 4	Besteed aandacht aan de gedragsregels voor begeleiders in de sport
Stap 5	Bepaal hoe om te gaan met aanstellingen van vrijwilligers: check referenties van begeleiders bij de oude club en via de VOG
Stap 6	Maak samen met je leden omgangsregels
Stap 7	Informeer alle betrokkenen over het beleid